

LEKGOTLA LA MAEMO A TSHUPATLOTLO

MAEMO A GRAP A DIPEHELO TSA TJHELETE MERUONG E

TSUKUTLWANG KE INFOLEISHENE

(GRAP 10)

Kananelo

Maemo ana a Tshebetso ya Tshupatlotlo e Ananetsweng ka Kakaretso (Standard of Generally Recognised Accounting Practice, GRAP) a nkuwe haholoholo ho Maemo a Matjhaba a Tshupatlotlo Ditheong tsa Bohle (International Public Sector Accounting Standard, IPSAS) a Dipehelo tsa Tjhelete Meruong e Tsukutlwang ke Infoleishene (Financial Reporting in Hyperinflationary Economies) a phatlaladitsweng ke Lekgotla la Matjhaba la Maemo a Tshupatlotlo Ditheong tsa Bohle (International Public Sector Accounting Standards Board, IPSASB) ya Kopano ya Matjhaba ya Baakhaontente (International Federation of Accountants). Kopano ya Matjhaba ya Baakhaontente (IFAC) e thehilwe ka 1977 mme maikemisetso a yona e ne e le ho ntshetsa pele le ho ntlafatsa porofeshene ka maemo a nang le kutlwano. IPSASB e nehelane ka setheo se akaretsang sa diIPSAS, se tla sebediswa ho hlahisa Maemo a GRAP (Standards of GRAP) kamoso. Dikarolo tsa IPSAS tsa Dipehelo tsa Tjhelete Meruong e Tsukutlwang ke Infoleishene di hlahiswa botjha Maamong ana ka tumello ya IPSASB.

Sengolwa se dumelletsweng sa IPSAS ke se phatlaladitsweng ke IFAC ka leleme la Senyesemane. DiIPSAS di fuperwe ho Bukana ya Thuso ya IFAC ya Ditsebiso tsa Matjhaba tsa Tshupatlotlo Ditheong tsa Bohle (International Public Sector Accounting Pronouncements) mme di fumaneha ho tswa ho:

Kopano ya Matjhaba ya Baakhaontente

545 Fifth Avenue, 14th Floor

New York, New York 10017 USA

Inthanete: <http://www.ifac.org>

Ditokelo tsa ho kopitsa ho diIPSAS, ditokomane tse kopang maikutlo le diphatlatso tse ding tsa IPSASB ke tsa IFAC mme dipehelo le maemo a hoketsweng a lokela ho latelwa.

Ditokelo tsa ho kopitsa © 2016 ka Lekgotla la Maemo a Tshupatlotlo (Accounting Standards Board)

Ditokelo tsohle di baballetswe. Ha ho karolo le ha e ka ba efe ya phatlalatso ena e ka hlahiswang botjha, ya bolokwa moo e ka fumanwang hape, kapa ya fetisetwa pele ka tsela efe kapa efe kapa ka mokgwa le ha e ka ba ofe, wa eleketeroniki, wa metjhini, wa kopitso ya foto, wa kgatiso, kapa o mong, ka ntle le ho fumana pele tumello ya Lekgotla la Maemo a Tshupatlotlo. Mongolo o dumelletsweng o phatlaladitswe ka leleme la Senyesemane.

Tumello ya ho hlahisa hape dikarolo tse mmalwa tse tswang phatlalatsong ena ha e atise ho hanelwa.

Dikahare

Maemo a Tshebetso ya Tshupatlotlo e Ananetsweng ka Kakaretso Dipehelo tsa Tjhelete Meruong e Tsukutlwang ke Infoleishene

	Ditemana
Selelekela	
Morero	.01
Kakaretso	.02 - .05
Ditlhakisetso (Interpretations)	.06
Ho tlalehwa botjha ha dipehelo tsa tjhelete	.07 - .35
Pehelo ya boemo ba tjhelete	.13 - .26
Pehelo ya tshebediso ya tjhelete	.27
Moputso kapa tahlehelo maamong a nete a tjhelete	.28 - .29
Pehelo ya phallo ya tjhelete	.30
Dipalo tse tsamaisanang	.31 - .32
Dipehelo tsa tjhelete tse kopaneng	.33 - .34
Kgetho le tshebediso ya indekese ya kakaretso ya theko	.35
Meruo e kgaotsang ho ba le infoleishene e phahameng	.36
Ditsebahatso	.37 - .38
Letsatsi la ho qala	39 - .40
Kamohelo ya pele ya Maemo a GRAP	.39
Ditheo tse seng di sebedisa Maemo a GRAP	.40
Ho hulwa ha Maemo a GRAP a Dipehelo tsa Tjhelete Meruong e Tsukutlwang ke Infoleishene (2007)	.41
Papiso le Maemo a Matjhaba a Tshupatlotlo Ditheong tsa Bohle ho Dipehelo tsa Tjhelete Meruong e Tsukutlwang ke Infoleishene (Phupu 2001)	

TLALEHO YA TJHELETE MERUONG E TSUKUTLWANG KE INFOLEISHENE

Maemo ana a phatlaladitswe la pele ke Lekgotla la Maemo a Tshupatlotlo (Lekgotla) ka Phupu 2007. Ho tloha nakong eo, a lokisitswe ka mokgwa o latelang ka:

- Dintlafatso tsa Maemo a GRAP, tse phatlaladitsweng ke Lekgotla ka Hlakola 2010.
- Ditokiso tse latetseng ha Maemo a GRAP ana a latelang a kena tshebetsong:
 - GRAP 21 *Bofokodi ba Matlotlo ao e seng a Hlahisang Tjhelete (Impairment of Non-cash-generating Assets)*
 - GRAP 24 *Tlaleho ya Lesedi la Ditekanyetso Dipehelong tsa Tjhelete (Presentation of Budget Information in Financial Statements)*
 - GRAP 26 *Bofokodi ba Matlotlo a Hlahisang Tjhelete (Impairment of Cash-generating Assets)*
- Dintlafatso tsa Maemo a GRAP, tse phatlaladitsweng ke Lekgotla ka Pudungwana 2013.
- Ka ditokiso tse latetseng ha Maemo ana a latelang a GRAP a kena tshebetsong:
 - GRAP 105 *Phetiso ya Mesebetsi Pakeng tsa Ditheo tse Tlasa Bolaodi bo Tshwanang (Transfers of Functions Between Entities Under Common Control)*
 - GRAP 106 *Phetiso ya Mesebetsi Pakeng tsa Ditheo tse Seng Tlasa Bolaodi bo Tshwanang (Transfers of Functions Between Entities Not Under Common Control)*
 - GRAP 107 *Dikgwebonyalano (Mergers)*

Kopi e tshwauweng ya ditokiso tse entsweng ho GRAP 10 e le karolo ya porojeke ya Ntlhafatso (2013) le ditokiso tse latetseng ho GRAP 105, 106 le 107 e a fumaneha webesaeteng.

Selelekela

Maemo a Tshebetso ya Tshupatlotlo e Ananetsweng ka Kakaretso (Standards of Generally Recognised Accounting Practice)

Lekgotla la Maemo a Tshupatlotlo (Lekgotla) ho latela Molao wa Taolo ya Ditjhelete tsa Setjhaba, Molao wa 1 wa 1999 (Public Finance Management Act, Act No. 1 of 1999), jwalo ka ha o lokisitswe, PFMA le laelwa ho hlahisa tshebetso ya tshupatlotlo e ananetsweng ka kakaretso e tsejwang ka hore ke Maemo a Tshebetso ya Tshupatlotlo e Ananetsweng ka Kakaretso, GRAP.

Lekgotla le tlameha ho hlahisa GRAP bakeng sa:

- (a) mafapha (ho kenyeletswa dikarolo tsa naha le porofentshe le mmuso);

- (b) ditheo tsa setjhaba;
- (c) ditheo tse hwebang (jwalo ka ha ho hlaloswa ho PFMA);
- (d) diinstitjushene tsa molaotheo
- (e) bomasepala le makgotla, dikhomishene, dikhamphani, dikoporasi, matlole kapa ditheo tse ding tseo e leng tsa bomasepala le ho laolwa ke bona; le
- (f) Palamente le diketsamelao tsa diporofentshe.

Tsena tse ka hodimo ka kakaretso di bitswa "ditheo".

Lekgotla le dumelletse phethahatso ya Maemo a Matjhaba a Tlaleho ya Tjhelete (di-IFRS) (International Financial Reporting Standards) a phatlaladitsweng ke Lekgotla la Matjhaba la Maemo a Tshupatlotlo (International Accounting Standards Board) bakeng sa:

- (a) ditheo tsa bohle tse fihlellang ditekanyetso tse boletsweng ho Taelo ya 12 ka Kgetho ya Ditheo tsa Bohle ya Moralo o Tshwanetseng wa Tlaleho (Appropriate Reporting Framework); le
- (b) ditheo tse leng tsa dife kapa dife tsa ditheo tsena mme di laolwa ke tsona.

Dipehelo tsa tjhelete di lokela ho hlaloswa e le tse latelang Maemo a GRAP feela ha di latela le ditaelo tsohle tsa Maemo le ha e ka ba afe a GRAP a tshwanelehileng le Ditlhakisetso le ha e ka ba dife tsa Maemo a GRAP.

Bofokodi bofe kapa bofe ba ho tshwaneleha ha Maemo kapa Ditlhakisetso tseboletsweng di hlakiswa ho Maemo kapa Ditlhakisetso tseo tsa Maemo a GRAP.

Maemo a GRAP a bontshitswe ho ditemana tsa .01 ho isa ho .41. Ditemana tsohle tse ho Maemo a GRAP di a lekana ka matla. Ho tse etetseng pele sehlomathisong ka seng ho qoqwa ka maemo le matla a dihlomathiso. Maemo ana a lokela ho utlwisiswa ka moelelo wa morero, motheo wa ona bakeng sa sephetho haeba ho tshwaneleha, Tse tlang ka pele ho Maemo a GRAP, Tse tlang ka pele ho Ditlhakisetso tsa Maemo a GRAP le Moralo wa Tlhophiso le Tlaleho ya Dipehelo tsa Tjhelete (Framework for the Preparation and Presentation of Financial Statements).

Maemo a GRAP le Ditlhakisetso tsa Maemo a GRAP le ona a lokela ho balwa hammoho le ditaelo le ha e ka ba dife tse neuweng ke Lekgotla di laela maemo a nakwana, ekasitana le melawana efe kapa efe e neuweng ke Letona la tsa Ditjhelete mabapi le matsatsi a nnete a Maemo a GRAP, a phatlaladitsweng Koranteng ya Mmuso (Government Gazette).

Ho ka buuwa mona ka Maemo a GRAP a so kang a newa nakong ya ho ntshwa ha Maemo ana. Sena se etswa ho thibela ho tshwanela ho fetola Maemo a seng a neuwe ha Maemo a mang a nehwa hamorao. Temana ya .11 ya Maemo a GRAP a Dipholisi

tša Tshupatlōtlo, Diphetōho tša Ditekanyo tša Tshupatlōtlo le Diphošo (Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors) e nehelana ka motheo wa ho kgetha le ho phethahatsa leano la tshupatlōtlo ha ho se na tataiso e totobetseng.

Morero

- .01 Morero wa Maemo ana ke ho laela tshwaro ya diakhaonto dipehelong tša tjehele tse kopaneng le tse sa kopanang tša setheo seo tjehele ya sona ya tshebetso e leng tjehele ya moruo o tsukutlwang ke infoleishene. Maemo hape a totobatsa tshwaro ya diakhaonto moo moruo o kgaotsang ho ba wa infoleishene e phahameng.

Kakaretso

- .02 ***Setheo se hlophisang le ho teka dipehelo tša tjehele tlasa mokgwa wa pokello wa tshupatlōtlo se tla tshwanela ho sebedisa Motheo ona ho dipehelo tša tjehele, ho kenyeletswa dipehelo tša tjehele tse kopaneng, tša setheo le ha e ka ba sefe seo tjehele ya sona ya tshebetso e leng tjehele ya moruo o tsukutlwang ke infoleishene.***
- .03 Moruong o tsukutlwang ke infoleishene, ho tlaleha mosebetsi wa tjehele le boemo ba tjehele ka mofuta wa tjehele wa lehae ntle le ho pheta ha ho thuse. Tjehele e lahlehelwa ke matla a yona a theko ka sekgahla se etsang hore papiso ya bokalo ba diphapanyetsano le diketsahalo tse ding tse etsahetseng dinakong tse fapaneng, le ha e le nakong e tshwanang ya tlaleho, e ka fosahala.

- .04 Maemo ana ha a nehelane ka sekgahla se nepahetseng seo ka sona infoleishene e phahameng e nkwang e ka hlaha. Ke taba ya ho hlahisa maikutlo a kahlolo ha ho bonwa eka dipehelo tsa tjhelete di hloka ho tlalehwa botjha ho latela Maemo ana. Infoleishene e phahameng e bonwa ka matshwao a tikoloho ya moruo wa naha, a kenyelletsang empa a sa felle ka a latelang:
- (a) setjhaba ka kakaretso se nolofallwa ke ho boloka leruo la sona matlotlong ao e seng a tjhelete kapa ho mofuta wa tjhelete ya naha e nngwe o batlang o tsitsitse. Bokalo ba mofuta wa tjhelete wa lehae bo bolokwang bo phakisa ho tsetelwa hore matla a theko a bolokwe;
 - (b) setjhaba ka kakaretso se nka bokalo ba tjhelete e seng ka mofuta wa tjhelete wa lehae empa ka mofuta wa tjhelete ya naha e nngwe o batlang o tsitsitse. Ditheko di ka nehwa ka mofuta oo wa tjhelete;
 - (c) dithekiso le theko ya thepa ka mokitlane di etsahala ka ditheko tse tsotellang ditahlehelo tse ka bang teng tsa matla a theko nakong ya mokitlane, le hoja nako eo e le kgutshwane.
 - (d) sekgahla sa tswala, meputso le ditheko di hokahantswe le indekese ya ditheko; mme
 - (e) sekgahla sa infoleishene se bokellaneng nakong ya dilemo tse tharo e batla e atamela kapa e feta 100%.
- .05 Ho a eletswa hore ditheo tse tlalehang ka mofuta wa tjhelete wa moruo o tsukutlwang ke infoleishene di sebedise Maemo ana ho tloha ka letsatsi le tshwanang. Le ha ho le jwalo, Maemo ana a tshwanelehile ho dipehelo tsa tjhelete tsa setheo le ha e le sefe ho tloha qalong ya nako ya ho tlaleha eo ho yona e bontshang boteng ba infoleishene e phahameng naheng eo se sebedisang mofuta wa yona wa tjhelete bakeng sa tlaleho.

DITLHALOSO

.06 Mareo a latelang a sebediswa ho Maemo ana ka meelelo e neuweng:

Bokalo ba nnete ba letlotlo ke bokalo boo ho bona letlotlo le ananelwang pehelong ya boemo ba tjhelete ka morao ho hoba ho tloswe phokotso le ha e ka ba efe e bokelleditsweng ya boleng ekasitana le ditahlehelo tsa bofokodi tse bokelleditsweng hodima bona.

Bokalo ba nnete ba mokitlane ke bokalo boo ka bona mokitlane o ananelwang pehelong ya maemo a tjhelete.

Mofuta wa tjhelete o sebetsang ke mofuta wa tjhelete wa tikoloho ya sehlooho ya moruo eo setheo se sebeletsang ho yona.

Dintlha tseo e seng tsa tjhelete ke dintlha tseo e seng tsa tjhelete.

Mareo a hlalositsweng ho Maemo a mang a GRAP a sebediswa Maemong ana ka meelelo e tshwanang le e neuweng ho Maemo a mang.

Ho tlalehwa botjha ha dipehelo tsa tjhelete

- .07** Ditheko di fetoha ka ho ya ha nako ka lebaka la maemo a fapaneng a tobileng le a akaretsang a sepolotiki, moruo le kahisano. Maemo a tobileng a kang diphetoho tsa phepele le tlhoko le diphetoho tsa thekenoloji a ka baka ho nyoloha kapa ho theoha haholo le ka ho ikemela. Ho feta moo, maemo a akaretsang a ka baka diphetoho tsa ditheko ka kakaretso mme kahoo ho be le diphetoho tsa matla a theko a tjhelete.
- .08** Moruong o tsukutlwang ke infoleishene, dipehelo tsa tjhelete di thusa feela ha di newa ka yuniti ya tekanyo e sebediswang ka letsatsi la tlaleho. Ka lebaka leo, Maemo ana a tshwanelehile ho dipehelo tsa tjhelete tsa ditheo tse tlalehang ka mofuta wa tjhelete wa moruo o tsukutlwang ke infoleishene. Ho tekwa ha lesedi le hlokwang ke Maemo ana e le tlatsetso ho dipehelo tsa tjhelete tse sa tlalehwang botjha ha ho dumellwe. Ho feta moo, ho nehelana ka dipehelo tsa tjhelete dinakong tse fapaneng pele ho tlalehobotjha ha ho kgothaletswe.
- .09** Ditheo tse kenyelletsang lesedi la ditekanyetso dipehelong tsa tsona tsa tjhelete ho bebofatsa papiso le bajete ho latela Maemo a GRAP a Tlaleho ya Lesedi la Ditekanyetso Dipehelong tsa Tjhelete, di lokela ho tlaleha lesedi lena botjha ho latela Maemo ana.

- .10** *Dipehelo tsa tjhelete tsa setheo le ha e ka ba sefe seo mofuta wa sona wa tjhelete ya tshebetso e leng mofuta wa tjhelete wa moruo o tsukutlwang ke infoleishene di tla tlalehwa botjha ho latela yuniti ya tekanyo e tshebetsong ka letsatsi la tlaleho. Dipalo tse tsamaelanang bakeng sa nako e fetileng e laelwang ke Maemo a GRAP a Tlaleho ya Dipehelo tsa Tjhelete (Presentation of Financial Statements), le lesedi le ha e ka ba lefe mabapi le dinako tse fetileng, le tsona di tla tlalehwa ho latela yuniti ya tekanyo e tshebetsong ka letsatsi la tlaleho. Bakeng sa ho nehelana ka bokalo ba papiso mofuteng wa tjhelete o fapaneng, ditemana tsa .43(b) le .44 tsa Maemo a GRAP a Phello ya Diphetofo tsa Sekgahla sa Phapanyetsano ya Matjhaba (Effects of Changes in Foreign Exchange Rates) di a sebediswa.*
- .11** *Monyetla kapa tahlehelo boemong ba nete ba tjhelete o tla tsebahatswa ka thoko pehelong ya tshebediso ya tjhelete.*
- .12** Tlalehobotjha ya dipehelo tsa tjhelete ho latela Maemo ana e laela tshebediso ya mekgwa e itseng ekasitana le mehopolo e tjhatsi. Tshebediso e sa fetoheng ya mekgwa ena le mehopolo e tjhatsi dinakong tsohle e bohlokwa ho feta ho nepahala ha dipalo tse latetseng tse kenyeleditsweng dipehelong tsa tjhelete tse tlalehwang botjha.

Pehelo ya boemo ba tjhelete

- .13** Dipalo tsa pehelo ya boemo ba tjhelete tse so bontshweng ka ho latela yuniti ya tekanyo e tshebetsong ka nako ya tlaleho di tlalehwa botjha ka ho sebedisa indekese ya kakaretso ya theko.
- .14** Dintlha tsa tjhelete ha di tlalehwe botjha, hobane di se di bontshitswe ho latela yuniti ya tjhelete e tshebetsong ka letsatsi la tlaleho. Dintlha tsa tjhelete ke tjhelete e fuperweng le matlotlo le mekitlane e tla amohelwa kapa e tla lefjwa ka palo e sa fetoheng kapa e ka lekanngwang ya tjhelete.
- .15** Matlotlo le mekitlane eo ka tumellano e kopantsweng le diphetofo tsa ditheko, tse kang dibonto le dikadimo tse hoketsweng ho indekese, di fetolwa ho latela tumellano hore ho tiiswe bokalo bo setseng ka letsatsi la tlaleho. Dintlha tsena di nkwa ka bokalo bo fetotsweng pehelong ya boemo ba tjhelete e tlalehilweng botjha.
- .16** Matlotlo le mekitlane e meng yohle ke mofuta oo e seng tjhelete. Dintlha tse ding tseo e seng tsa tjhelete di nkwa ka bokalo ba jwale ka nako ya tlaleho, jwalo ka boleng ba nnete bo ka fumanwang, theko ya jwale ya ntjhafatso, kahoo ha di tlalehwe botjha. Matlotlo le mekitlane yohle e meng e tlalehwa botjha.

- .17 Bongata ba dintlha tseo e seng tsa tjhelete bo nkwa ka theko feela kapa ka theko ho tloswa phokotso ya boleng; ka lebaka leo bo bontshwa ka bokalo boo e leng ba nnete ka letsatsi la bona la ho hapuwa. Theko e laetsweng botjha, kapa theko ho tloswa phokotso ya boleng, ya ntlha ka nngwe e behwa ka ho sebedisa phetoho ya indekese ya theko ya kakaretso ho theko ya yona ya nalane le phokotso ya boleng e bokellaneng ho tloha ka letsatsi la ho hapuwa ho isa ho letsatsi la tlaleho. Mohlala, thepa, polante le disebediswa, direkiswang tsa thepa e sa ntlafatswang le thepa e rekiswang, ditokelo tsa mehopolo, matshwao a kgwebo le matlotlo a mang a jwalo tsohle di tlalehwa botjha ho tloha ka matsatsi a tsona a ho rekwa. Direkiswang tse sa hlahiswang ka ho phethahala le tse hlahisitsweng ka ho phethahala di laelwa botjha ho tloha ka matsatsi ao ditjeho tsa ho rekwa le tsa ho fetolwa di bileng teng ka ona.
- .18 Direkoto tse nepahetseng tsa matsatsi a kgapo le dintlha tsa thepa, polante le disebediswa ho ka etsahala ebe ha di fumanehe kapa ha di kgone ho lekanngwa. Maamong ana, ho ka hlokeha, nakong ya pele ya tshebediso ya Maemo ana, ho sebedisa tekolo ya seporofeshenale e ikemetseng ya boleng ba dintlha e le motheo wa ho di tlaleha botjha.
- .19 Indekese ya ditheko e akaretsang ho ka etsahala ebe ha e fumanehe bakeng sa dinako tseo ho tlalehwang botjha ha thepa, polante le disebediswa ho laelwang ke Maemo ana. Maamong ana, ho ka hlokeha hore ho sebediswe tekanyo eo, mohlomong, e thehilweng ho diphetophetoho tsa sekgahla sa phapanyetsano pakeng tsa mofuta wa tjelele o tshebetsong le mofuta wa tjelele wa naha esele o batlang o tsitsitse.
- .20 Dintlha tse ding tseo e seng tsa tjelele di nkwa ka bokalo ba jwale ka matsatsi ao e seng a kgapo kapa ao e leng a pehelo ya boemo ba tjelele, mohlala, thepa, polante le disebediswa tseo boleng ba tsona bo seng bo lekantswe botjha ka letsatsi le seng le fetile. Maamong ana, bokalo ba nnete bo tlalehwa botjha ho tloha ka letsatsi la tekanyobotjha.
- .21 Ho bona hore na bokalo bo laetsweng botjha ba ntlha eo e seng ya tjelele bo na le bofokodi le hore bo lokela ho fokotswa, setheo se sebedisa Maemo a GRAP a Bofokodi ba Matlotlo a Hlahisang Tjelele kapa *Bofokodi ba Matlotlo ao e seng a Hlahisang Tjelele*, ka moo ho tshwanelehileng. Ka lebaka leo, maamong ao, bokalo bo tlalehilweng botjha ba thepa, polante le disebediswa, ditokelo tsa mehopolo le matshwao a kgwebo di a fokotswa hore di be bokalo bo ka fumanwang kapa bokalo ba tshebeletso e ka fumanwang mme bokalo bo tlalehilweng botjha ba direkiswang bo fokotswa hore bo be boleng ba nnete bo ka fumanwang kapa theko ya jwale ya ho ntjhafatswa.

- .22 Moamohedi wa matsete eo ho tlalehilweng ka yena ka mokgwa wa ekwiti a ka tlaleha ka mofuta wa tjelele wa moruo o nang le inoleishene e phahameng. Pehelo ya boemo ba tjelele le pehelo ya tshebetso ya tjelele ya moamohedi ya jwalo wa matsete di tlalehwa botjha ho latela Maemo hore seahlolo sa motsetedi sa matsete a nnete le kekeletso kapa kgaello ya moamohedi wa matsete di tle di sejetswe botjha. Moo dipehelo tsa tjelele tse tlalehilweng botjha tsa moamohedi wa matsete di bontshwang ka mofuta wa tjelele wa naha esele di fetolelwa ka sekgahla se kwalang.
- .23 Sephele sa inoleishene se atisa ho ananelwa ka ditjeho tsa kadimo. Ha ho a tshwaneleha ho tlaleha botjha ditjeho tsa motheo tse amohetseng thuso ya tjelele ka kadimo le ho kenya karolo eo ya ditjeho tsa kadimo e bebofatsang sekgahla sa inoleishene nakong yona eo. Karolo ena ya ditjeho tsa kadimo e ananelwa e le ditjeho nakong eo ditjeho di etswang ho yona.
- .24 Setheo se ka hapa matlotlo tlasa tlhophiso e se dumellang ho diehisa tefo ntle le ho aparelwa ke tefiso e totobetseng ya tswala. Moo ho sa utlwahaleng ho kenya bokalo ba tswala, matlotlo ao a tlalehwa botjha ho tloha ka letsatsi la tefo, e seng letsatsi leo a rekilweng ka lona.
- .25 Qalong ya nako ya tshebediso ya Maemo ana, dikarolo tsa matlotlo a nnete, ntle le kekeletso kapa kgaello e bokellaneng ekasitana le tekanyobotjha ya sesiu, di tlalehwa botjha ka ho sebedisa indekese ya ditheko e akaretsang ho tloha ka matsatsi ao dikarolo di nehetsweng kapa di bileng teng ka ona. Tekanyobotjha le ha e ka ba efe ya sesiu e hlahileng dinakong tse fetileng e a hlakolwa. Dikekeletso kapa dikgaello tse tlalehilweng botjha tse bokellaneng di nkwa ho bokalo bohle bo bong dipehelong tsa boemo ba tjelele tse tlalehilweng botjha.
- .26 Pheletsong ya nako ya pele le dinakong tse latelang, dikarolo tsohle tsa matsete a nnete di tlalehwa botjha ka ho sebedisa indekese ya ditheko e akaretsang ho tloha qalong ya nako kapa letsatsi la kabelo, haeba le tla ka morao. Diphetophetoho bakeng sa nako ya matlotlo a nnete di tsebahatswa ho latela Maemo a GRAP a Tlaleho ya Dipehelo tsa Tjelele.

Pehelo ya tshebediso ya tjelele

- .27 Maemo ana a laela hore dintlha tsohle tse pehelong ya tshebediso ya tjelele di bontshwa ho latela yuniti ya tekanyo ya jwale ka letsatsi la tlaleho. Ka lebaka leo, bokalo bohle bo hloka ho tlalehwa botjha ka ho sebedisa phetoho ya indekese ya tjelele ya kakaretso ho tloha ka matsatsi ao dintlha tsa lekeno le ditjeho di ileng tsa rekotwa ka ona la pele.

Moputso kapa tahlehelo maamong a nnete a tjelele

- .28 Nakong ya infoleishene, setheo se nang le matlotlo a tjehelete a fetang mekitlane ya tjehelete se lahlehelwa ke matla a theko, mme setheo se nang le mekitlane ya tjehelete e fetang matlotlo a tjehelete se fumana kekeletso ya matla a theko ho fihla moo matlotlo le mekitlane di sa hokahanngwang le indekese ya ditheko. Moputso kapa tahlehelo ena ya boemo ba nete ba tjehelete o ka nkwa e le phapang e bakwang ke tlalehobotjha ya matlotlo ao e seng a tjehelete, matlotlo a nnete le dintlha pehelong ya tshebetso ya tjehelete ekasitana le phetoho ya matlotlo le mekitlane e amanang le indekese. Moputso kapa tahlehelo e ka lekannngwa ka ho sebedisa phetoho ya ditheko ka kakaretso.
- .29 Moputso kapa tahlehelo ya boemo ba nnete ba tjehelete o kenyeleditswe ho kekeletso kapa kgaello. Phetolo ho fihla ho matlotlo le mekitlane ena e hoketsweng ka tumellano ho dipheto ho tsa ditheko tse entsweng ho latela temana ya .15 e lefjwa ka moputso kapa tahlehelo ya boemo ba nnete ba tjehelete. Dintlha tse ding pehelong ya tshebetso ya tjehelete, tse kang lekeno la tswala le ditjeho, le phapang ya phapanyetsano ya ditjhelete disele e amanang le tjehelete e tsetetsweng kapa e adinngweng le tsona di amana le boemo ba nnete ba tjehelete. Le hoja dintlha tse jwalo di tsebahatswa ka ho fapana, ho ka etsahala ebe ho a thusa ha di newa mmoho le moputso kapa tahlehelo ya boemo ba nnete ba tjehelete pehelong ya tshebediso ya tjehelete.

Pehelo ya phallo ya tjehelete

- .30 Maemo ana a laela hore dintlha tsohle tse pehelong ya phallo ya tjehelete di bontshwe ho latela yuniti ya tekanyo e tshebetsong ka letsatsi la tlaleho.

Dipalo tse tsamaisanang

- .31 Dipalo tse tsamaisanang tsa nako e fetileng ya tlaleho di tlalehwa botjha ka ho sebedisa indekese ya ditheko e akaretsang hore dipehelo tsa tjehelete tsa papiso di nehelwe ho latela yuniti ya tekanyo e tshebetsong pheletsong ya nako ya tlaleho. Lesedi le tsebahatswang mabapi le dinako tsa pejana le lona le nehwa ho latela yuniti ya tekanyo e tshebetsong pheletsong ya nako ya tlaleho. Bakeng sa ho nehelana ka bokalo ba papiso mofuteng wa tjehelete o fapaneng, ditemana tsa .43(b) le .44 tsa Maemo a GRAP a Phello ya Dipheto ho tsa Sekgahla sa Phapanyetsano ya Matjhaba di a sebediswa.
- .32 Nakong ya tlaleho eo ho yona setheo se bontshang boteng ba infoleishene e hodimo moruong wa mofuta wa tjehelete o tshebetsong, e le hore ho ne ho se na infoleishene e phahameng nakong e fetileng, setheo se lokela ho sebedisa ditaello tsa Maemo ana jwalo ka ha eka moruo ke kgale o le boemong ba infoleishene e phahameng.

Dipehelo tsa tjhelete tse kopaneng

- .33 Setheo se laolang se tlalehang ka mofuta wa tjhelete wa moruo o tsukutlwang ke infoleishene se ka ba le ditheo tse laolwang tseo le tsona di tlalehang ka mofuta wa tjhelete wa meruong e tsukutlwang ke infoleishene. Dipehelo tsa tjhelete tsa setheo le ha e ka ba sefe se jwale se laolwang ha ho hlokehe hore di tlalehwe botjha ka ho sebedisa indekese ya ditheko ya kakaretso ya naha eo setheo se sebedisang mofuta wa yona wa tjhelete ho nehelana ka ditlaleho tsa sona pele di kenyeletswa dipehelong tse kopaneng tsa tjhelete tse nehwang ke setheo se laolang. Moo setheo se jwalo se laolwang e le setheo se laolwang sa naha esele, dipehelo tsa sona tse tlalehilweng botjha tsa tjhelete di felolelwa ka sekgahla se kwalang. Dipehelo tsa tjhelete tsa ditheo tse laolwang tse sa tlalehweng ka mofuta ya tjhelete ya meruo e tsukutlwang ke infoleishene di nkwa ho latela Maemo a GRAP a Phello ya Diphetoho tsa Sekgahla sa Phapanyetsano ya Matjhaba.
- .34 Haeba dipehelo tsa tjhelete tse nang le matsatsi a tlaleho a fapaneng di kopanngwa, dintlha tsohle, ho sa kgathalehe hore ke tseo e seng tsa tjhelete kapa ke tseo e leng tsa tjhelete, di lokela ho tlalehwa botjha ka yuniti ya tekanyo e tshebetsong ka letsatsi la tlaleho la dipehelo tse kopaneng tsa tjhelete.

Kgetho le tshebediso ya indekese ya kakaretso ya theko

- .35 Tlalehobotjha ya dipehelo tsa tjhelete ho latela Maemo ana e laela tshebediso ya indekese ya tjhelete e akaretsang e bontshang diphetoho tsa matla a theko ka kakaretso. Ho a kgotsofatsa hore ditheo tse tlalehang ka mofuta wa tjhelete wa moruo ona oo di sebedise indekese e tshwanang.

Meruo e kgaotsang ho ba le infoleishene e phahameng

- .36 *Ha moruo o kgaotsa ho ba wa infoleishene e phahameng mme setheo se kgaotsa tlhophiso le tlaleho ya dipehelo tsa tjhelete tse hlophiswang ho latela Maemo ana, o tla tshwara bokalo bo bontshitsweng ka yuniti ya tekanyo e tshebetsong pheletsong ya nako ya tlaleho e le motheo wa bokalo ba nnete dipehelong tsa morao tsa tjhelete.*

Ditsebahatso

.37 Ditsebahatso tse latelang di tla etswa:

(a) hore dipehelo tsa tjhelete le dipalo tse tsamaelanang le tsona bakeng sa dinako tse fetileng di tlalehilwe botjha bakeng sa diphetoho tsa matla a theko ka kakaretso a mofuta wa tjhelete o tshebetsong le hore, ka lebaka leo, di bontshwa ho latela yuniti ya tekanyo e tshebetsong ka nako ya tlaleho; le

(b) boitsebiso le boemo ba indekese ya ditheko ka letsatsi la tlaleho le diphetophetoho tsa indekese dinakong tse tshebetsong le tse fetileng tsa tlaleho.

- .38 Tsebahatso e laelwang ke Maemo ana e a hlokeha ho totobatsa motheo wa tshebetso ka sephetho sa infoleishene e phahameng dipehelong tsa tjhelete. Hape di reretswe ho nehelana ka lesedi le leng le hlokehang bakeng sa ho utlwisisa motheo oo le bokalo bo latetseng.

Letsatsi la ho qala

Kamohelo ya pele ya Maemo a GRAP

- .39 Setheo se tla tshwanela ho phethahatsa Maemo a GRAP bakeng sa dipehelo tsa tjhelete tsa selemo tse akaretsang dinako tse qalang ka kapa kamora letsatsi le tla behwa ke Letona la tsa Ditjhelete molawaneng o tla phatlalatswa ho latela karolo ya 91(1)(b) ya Molao wa Taolo ya Ditjhelete tsa Setjhaba, Molao wa 1 wa 1999 jwalo ka ha o lokisitswe.**

Ditheo tse seng di sebedisa Maemo a GRAP

- .40 Temana e ntjha ya .01 e ile ya eketswa mme temana ya .06 ya fetolwa ke ditokiso tsa Maemo a GRAP a phatlaladitsweng ka Mmesa 2014. Setheo se tla tshwanela ho sebedisa ditokiso bakeng sa dipehelo tsa selemo tsa tjhelete tse akaretsang dinako tse qalang ka 1 Mmesa 2015 kapa kamora letsatsi leo. Phethahatso e potlakiswang e a kgothaletswa. Haeba setheo se sebedisa ditokiso tsena bakeng sa nako e qalang pele ho 1 Mmesa 2015, se tla tsebahatsa ntlha eo.**

Ho hulwa ha Maemo a GRAP a Dipehelo tsa Tjhelete Meruong e Tsukutlwang ke Infoleishene (2007)

- .41 Maemo ana a matla ho feta Maemo a GRAP a Dipehelo tsa Tjhelete Meruong e Tsukutlwang ke Infoleishene a phatlaladitsweng ka 2007.

Papiso le Maemo a Matjhaba a Tshupatlotlo Ditheong tsa Bohle ho Dipehelo tsa Tjhelete Meruong e Tsukutlwang ke Infoleishene (Phupu 2001)

Maemo a GRAP a Dipehelo tsa Tjhelete Meruong e Tsukutlwang ke Infoleishene (GRAP 10) a nkuwe haholoholo ho Maemo a Matjhaba a Tshupatlotlo Ditheong tsa Bohle a Dipehelo tsa Tjhelete Meruong e Tsukutlwang ke Infoleishene, IPSAS 10). Diphapang tse kgolo pakeng tsa GRAP 10 le IPSAS 10 di ka mokgwa o latelang:

- Maemo ana a kenyelletsa diphetoho tse entsweng ho IAS 29 ke IASB ka lebaka la dintlafatso tsa yona tsa IFRS 2008.
- Diphetoho tse itseng di entswe ho ditemana tse amang phetolelo ya boemo ba nnete ba tjhelete. IPSAS 10 ke 'kekeletso le kgaello' ha Maemo ana ona a bua ka 'menyetla le ditahlehelo'.
- Se buang ka dipehelo tsa tjhelete 'tsa sehlooho' se hlakotswe hohle.
- Dibakeng tse itseng, Maemo ana a sebedisa mareo a fapaneng le a IPSAS 10. Mehlala e hlahellang haholo ka mahetla ke tshebediso ya 'matlotlo a nete' le 'tshebetso ya tjhelete' le 'mofuta wa tjhelete o tshebetsong/wa tlaleho'. Mantswe a moelelo o tshwanang ho IPSAS 10 ke 'matlotlo a nete/ekwiti ya nete' le 'ditshenyehelo' le 'mofuta wa tjhelete wa tlaleho' ka ho tshwaneleha.
- Sehlomathiso se nang le mohlala ka tlalehobotjha ya dipehelo tsa tjhelete o hlakotswe Maamong ana.